

ELS ENAMORATS

El pare li va dir que s'afanyés, que si no, arribaria tard. Havia d'arribar a l'escola abans de les nou, i per tant no es podia entretenir. El que ell pensava, però, és que tampoc no anava tan malament: ja tenia el mig quilo de paper dins la motxilla i només li faltava posar-hi les nous per esmorzar. Ah, i omplir la cantimplora per si tenia set, que encara estava buida.

Així doncs, després d'omplir la motxilla amb les nous i l'aigua, va sortir de casa. Amb prou feines quedaven cinc minuts per les nou, i hauria de córrer una mica. Va travessar el Carrer dels Vins, uns quants metres més enllà va tombar pel Carrer dels Huns i va seguir per Carrer dels Déus. Era el camí més curt. Per mala sort, just quan anava a travessar de nou, el semàfor va mudar-se amb el vestit vermell. La companya del semàfor, una pantalleta, mostrava un 90 de color ambre. Cada segon el número disminuïa en 1: 89, 88, 87, 86... Indicava els segons que faltaven perquè es posés verd. Això exasperava el nostre amic 43: amb la pressa que tenia i li ensenyaven la lentitud del temps! Hauria estat millor, pensava, que a la pantalla hi sortissin les dècimes de segon que quedaven per poder creuar. Així, malgrat que el temps passaria a la mateixa velocitat (bé, no ho acabava de tenir clar, el mestre deia que el temps és relatiu...), la sensació que transmetria seria totalment diferent. Tothom estaria més content.

Després d'un minut i mig i noranta números de color ambre, el 43 va sortir disparat i, a cuita-corrents, es va dirigir cap a l'escola. Va arribar dos minuts tard, però per sort, el conserge, el número 153, encara no havia tancat la porta. De fet, no era gaire estrany tenint en compte que era molt narcisista. Estava obsessionat amb ell mateix, però tothom el respectava perquè era un defecte contra el qual no es podia fer res. Si la suma dels cubs de les seves xifres era ell mateix...

Va passar per sota del marc de la porta, va dir bon dia el conserge i va pujar els graons de dos en dos. En arribar al sisè replà, situat al tercer pis, va recórrer el tram del passadís que el separava de la classe (adornat amb els murals sobre les fraccions que havien fet la setmana passada), va trucar a la porta, va esperar aquell

endavant! que donava permís per entrar i va passar a la classe. Va asseure's al primer lloc lliure que va trobar.

Aleshores, mentre recuperava l'alè, va mirar al seu voltant: el mestre, el número 13610, havia escrit a la pissarra les paraules pentàgon, hexàgon, heptàgon i octàgon. Havia subratllat les tres últimes lletres de cadascun dels mots (-gon) i havia escrit *angle* a sota. Sota la resta de cada paraula (penta-, hexa-...) hi havia escrit 5, 6, 7 i 8 respectivament. El 43 va interpretar que eren noms de diferents polígons, cadascun amb el seu número d'angles.

Després va mirar els seus companys. El 220 estava assegut al costat del 284. El 43 no ho va trobar gens estrany, ja que eren molt bons amics. Discutien, amicalment, sobre si el mot polígon vol dir "molts costats" o "molts angles". Va pensar que no devien haver estat gaire atents, perquè si ho haguessin estat no dubtarien sobre el significat de -gon. Va afegir-se a la conversa donant suport al 284, que defensava que -gon significa "molts angles", i va argumentar-ho assenyalant els esquemes de la pissarra. El tema es va donar per resolt. Tot i que el 43 havia recolzat el 284, el 284 no el mirava gaire amistosament, i tant ell com el 220 semblaven enutjats per la intromissió inesperada del 43. Feien cara d'estar enfadats.

A vegades, el 43 se sentia gelós envers aquest parell d'amics. Pel simple fet que la suma dels divisors del 220 donava 284 i viceversa, podien ser amics. Ell no tenia cap amic: el seu únic divisor era 1, i està clar que els divisors de l'1 no sumen 43. Ja ho hauria volgut, ell, tenir amics, però per molt que ho intentava no ho aconseguia. Cap dels esforços donava els seus fruits, tots eren en va. Era una murga! I a sobre, era infeliç, perquè la suma dels quadrats de les seves xifres donava 25, si es repetia aquest procés una vegada i una altra, s'entrava en un bucle. A vegades havia parlat amb altres números sobre qui tenia dret per decidir qui tenia amics i qui no, qui era feliç i qui no... Sempre acabaven enfadats amb els matemàtics, que en comptes de posar noms bonics a tothom, a uns els deien abundants; a uns altres, deficientes; i a uns tercers, perfectes. A uns, reals; i a uns altres, imaginaris. I per acabar-ho d'adobar, a uns altres, feliços, com si volguessin despertar la gelosia dels altres. I no es pot dir que no ho aconseguissin. Però bé, almenys ell no era com el conserge, que era narcisista...

A part del 220 i el 284, a la classe hi havia el 1001, l'1 i el 47. El 1001 era un cregut. Deia que era el número que, si escrius el seu nom, MIL U, substitueixes cadascuna d'aquestes lletres pel número romà corresponent i els sumes, té el resultat més elevat possible¹, concretament, 1056. A més a més, es vanagloriava de la seva aparença: era un palíndrom, i els palíndroms són molt bonics. És clar, són bonics en el moment de veure'ls, però si en conèixer-los tots resulten igual d'arrogants... Mare meva, quin grup!, pensava el 43. Per la seva banda, l'1 podia anar amb tots els grups de números poligonals: els triangulars, els quadrats, els pentagonals, etc. El 43 pensava que mai no li faltaria companyia, a l'1. Encara que segurament podria anar amb qualsevol nombre natural, s'estimava anar només amb els que pertanyien a les successions més estudiades —on ell apareixia, clar. Així doncs, l'1 no aniria, gairebé mai, amb ell. I el 47... El 43 no sabia que el 47 pertanyés a cap grup de números, i encara menys que en tinguessin cap en comú. O sigui que segurament el 43 s'hauria de quedar solet, en un racó, i el 47, abandonat en un altre racó.

Però el 43 no és d'aquells que es rendeixen fàcilment. Pensant, va veure que el 47 tampoc era feliç. Eren bastant semblants: a part de ser primers, no tenien gairebé cap característica idèntica (o potser aquesta era l'única altra característica igual que tenien?). Però clar, què volia dir que eren primers? Què implicava? No els deixarien ser amics, perquè les parelles d'amics ja existeixen... I el que volia el 43 és tenir un amic, o algú que que pogués estimar, per, encara que no pogués ser feliç, almenys no ser tan infeliç...

Va decidir que, per solucionar-ho, s'inventaria un grup de números nou. On ell hi tingués cabuda. Va començar a rumiar. Tampoc no volia deixar el 47 fora del grup... I tots els altres números que no tenien a ningú? Potser hauria de pensar en ells... Però clar, com podia saber quins eren tots els números que estaven sols? I a més, inventar-se un criteri que els englobés a tots... L'únic que se li acudia era "els números que estiguin marginats", cosa que no quedava ni rigorosa ni seriosa... I el sùmmum era que, si creés el grup, deixarien d'estar marginats i llavors no pertanyerien al grup i llavors estarien marginats i haurien de pertànyer-hi! Quina paradoxa! No, quedava clar que això no podia ser...

¹ Tenint en compte que només compten els números el nom dels quals fa servir només les lletres I, V (o U), X, L, C, D i M.

El 43 va passar molt temps pensant, creixent, rumiant, fent-se gran, cavil·lant, aprenent, barrinant, estudiant matemàtiques, raonant i imaginant, fins que, un dia de l'any 2021, es va preguntar quina deuria ser la descomposició factorial d'aquell any. Potser 2021 era un número primer... Però es va endur una grata sorpresa quan va descobrir que els factors primers del 2021 eren el 43 i el 47! Ell mateix i el seu conegut! Llavors ho va tenir clar: el grup dels enamorats (sí, havia decidit que era l'amor, el sentiment que volia sentir) inclouria tots els divisors de l'any present. Si l'any era un número primer, seria l'únic, juntament amb l'1, que pertanyeria al grup. Així, tots els números tindrien, un dia o altre, algú —un altre número o més— de qui estar enamorat. Ell i el 47 (i l'1 i el 2021, però això, per al 43, no era tan important) estrenarien el grup.

Es va escaure que aquell dia era el vint-i-dos d'abril i que se celebrava, a Roma, un congrés que comptava amb els millors matemàtics del món. Aquest congrés durava una setmana: havia començat el 19 d'abril i acabaria el 25. El 43 ho va aprofitar per, l'endemà d'haver tingut la pensada, el dia 23 d'abril, sant Jordi, presentar el nou grup a la resta de números i a tots els matemàtics i matemàtiques del Món. El grup va ser rebut amb un gran entusiasme que va capgirar Roma i, des d'aquell moment, el 23 d'abril és la diada dels enamorats.

1,618033...

(O, el que és el mateix, FI.)